

การโจรกรรมอัตลักษณ์บุคคลบนโลกไซเบอร์ กรณีศึกษา: การปลอมแปลงหนังสือเดินทาง

IDENTITY THEFT IN CYBER SOCIETY IN CASE STUDY: PASSPORT FRAUD

กิตติยา แก้วมี*

วันรับ 15 / ธันวาคม / 2563

ตรวจสอบ 17-20 / ธันวาคม / 2563

ตอบรับ 23 / ธันวาคม / 2563

บทคัดย่อ

โลกยุคปัจจุบันเป็นโลกของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างไร้พรมแดนด้วยการเชื่อมโยงโลกเข้าด้วยกันของอินเทอร์เน็ตเทคโนโลยีสารสนเทศจึงเข้ามามีบทบาทต่อการดำเนินชีวิตประจำวันเป็นอย่างมากจนเรียกได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการดำรงชีวิตเพราะการใช้อินเทอร์เน็ตนั้นช่วยอำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของมนุษย์ในการใช้งานเพื่อการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน อาทิ ข้อมูลส่วนบุคคล หนังสือเดินทาง

บัตรประจำตัวประชาชน หมายเลขประกันสังคม บัตรเครดิต และ รหัสต่าง ๆ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะถูกส่งจากคอมพิวเตอร์ของเราไปสู่ระบบอื่น ๆ ที่เป็นตัวรองรับในการจัดการเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการ จึงทำให้ทุกคนมักจะเชื่อใจและไว้วางใจในการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลออกสู่สาธารณะ และคิดว่าระบบที่ใช้นั้นจะมีความปลอดภัยและปกป้องสิทธิและข้อมูลส่วนบุคคลของตนได้ข้อมูลเหล่านั้นสามารถบอกให้รู้ถึงอัตลักษณ์บุคคลของแต่ละคนได้เป็น

* หลักสูตรศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอาชีววิทยาและงานยุติธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, E-mail: kittiya.psed8@gmail.com

อย่างดี และมักจะอยู่ในรูปของเอกสารที่ใช้กันอยู่ เช่น สำเนาบัตรประชาชน หนังสือเดินทาง บัตรเครดิต และในรูปของอิเล็กทรอนิกส์เพื่อใช้ระบุตัวบุคคลและเชื่อมโยงข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวบุคคลนั้นจึงทำให้เกิดการโจรกรรมขึ้นเพื่อนำไปใช้ก่ออาชญากรรม หรือที่เรียกว่า การโจรกรรมอัตลักษณ์บุคคล (Identity Theft) หนังสือเดินทางจึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ย่อยต่อการโจรกรรม โดยมีรูปแบบในการโจรกรรมด้วยกัน 3 รูปแบบ ได้แก่ 1) การปลอมทั้งเล่ม 2) การปลอมเฉพาะบางส่วน และ 3) การปลอมหน้าเหมือน โดยการปลอมแปลงหนังสือเดินทางเป็นหนึ่งใน 4 ได้แก่ โอนเงินนอก ระบบ ลักลอบเดินทางข้ามประเทศ และจัดหาอาวุธที่กลุ่มอาชญากรรมข้ามชาติใช้สนับสนุนการก่อการร้าย โดยส่งผลกระทบต่อประเทศไทยในด้านความน่าเชื่อถือและความมั่นคงของประเทศ ดังนั้น ทุกภาคส่วนจึงจำเป็นต้องก้าวทันเทคโนโลยีและปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง รวมถึงการศึกษา ทบทวน และปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ทันสมัยต่อเหตุการณ์ทั้งในปัจจุบันและมีการคาดการณ์ไปถึงอนาคตในการป้องกันและปราบปรามการโจรกรรมอัตลักษณ์บุคคล

คำสำคัญ: โจรกรรมอัตลักษณ์; อัตลักษณ์; หนังสือเดินทาง; อาชญากรรมไซเบอร์

ABSTRACT

Nowadays is a world of information technology and borderless communication. Internet is connecting the world together. Information technology therefore plays a very important role in daily life and be a part of life. The internet can be facilitates

and responds to human needs for use in exchange of information between them such as personal information, passport, Identity card, Social security numbers, credit cards, and password which make everyone tend to trust and trust in the system for disclosure of personal information to the public. The information which they post on internet can tell the identity of each person as well. Personal Identity usually is in the form of documents, such as Passport, credit card, and in electronic form to identify and associate other information related to that person. Therefore, it was caused of Identity Theft. Passport was also one of factor is easy to do identity theft. There were 3 forms of identity theft through passport: 1) forgery in full, 2) partial forgery, and 3) fake faces. The forging passports as one of 4 identity theft crime, namely informal money transfers Smuggling across countries and procure weapons that transnational crime groups use to support terrorism. It was affected in credibility and national security of Thailand. Therefore, every sector needs to improve within technology and adjust to changes. Including the study, review, and improvement of relevant laws to improve to date with current events and foreseeable future in the prevention and suppression of identity theft.

Keywords: Identity Theft; Identity; Passport; Cyber Crime

Keywords : The use of innovation, Teaching and Learning of Buddhism, Grade 6 Students.

1.บทนำ

ปัจจุบันเป็นยุคของเทคโนโลยีสารสนเทศที่ล้ำสมัยเป็นอย่างมาก ประกอบกับพัฒนาการที่ก้าวหน้าของเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์และระบบเครือข่ายได้ก่อให้เกิดนวัตกรรมต่าง ๆ ขึ้นมากมายแต่ในขณะเดียวกัน ก็ได้นำความเสี่ยงมาสู่ผู้ใช้อย่างไม่ทันคาดคิด เพราะปัจจุบันการเข้าถึงข้อมูลเป็นสิ่งที่กระทำได้อย่างง่ายดาย และการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลบริษัท รวมถึงข้อมูลอื่นๆ ทั้งทางสังคมออนไลน์และช่องทางอื่น ๆ อย่างมากมาย ไม่ว่าจะเป็นโปรแกรมต่าง ๆ บนมือถือและคอมพิวเตอร์ ทุกคนล้วนมีโทรศัพท์มือถือเป็นของตนเอง จึงทำให้สังคมไทยกลายเป็นสังคมก้มหน้า ทุกคนต่างจดจ่ออยู่กับสิ่งที่อยู่บนหน้าจอ ไม่ว่าจะเป็นข่าวสาร เหตุการณ์บ้านเมือง ตลอดจนข้อมูลที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน จนทำให้เกิดการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการทำร้ายผู้อื่น และก่ออาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์เกิดขึ้น

2.อาชญากรรมไซเบอร์

อาชญากรรมไซเบื่อนั้นมีความหมายที่หลากหลาย ขึ้นกับจุดมุ่งหมายและสถานการณ์ที่ใช้แต่โดยทั่วไปแล้ว จะหมายถึง กิจกรรมที่ผิดกฎหมายใด ๆ ที่ใช้หรือรุกรานระบบและเครือข่ายคอมพิวเตอร์ รวมไปถึงอินเทอร์เน็ต Capgemini (Capgemini, 2012) ได้จัดอาชญากรรมด้านไซเบอร์เป็น 3 รูปแบบด้วยกัน ได้แก่

1) การทำให้ธุรกิจหยุดชะงักหรือล่มสลาย

(Business disruption and misuse) เช่น การทำให้ระบบคอมพิวเตอร์หยุดการทำงานหรือทำงานได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ เป็นต้น

2) การหลอกลวงทางออนไลน์ (Online scam) เช่น การทำให้ผู้ใช้หลงเชื่อเพื่อที่จะเข้าถึงข้อมูลส่วนตัวและข้อมูลสำคัญทางการเงิน และการหลอกลวงสินค้าออนไลน์ เป็นต้น

3) การลักขโมยและฉ้อฉลฉ้อโกงเพื่อผลประโยชน์ (Theft and fraud) เช่น การขโมยอัตลักษณ์ของผู้ใช้เพื่อใช้ในการเปิดบัญชีกับธนาคาร การขโมยทรัพย์สินทางปัญญาหรือความลับทางธุรกิจ หรือ การทำให้เกิดความเสียหายกับหน่วยงานภาครัฐ เป็นต้น

ซึ่งจากการประเมินของ McAfee (McAfee, 2014) ที่เผยแพร่ในปี 2557 นั้น พบว่าอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ก่อให้เกิดความเสียหายทั่วโลกคิดเป็นมูลค่าระหว่าง 3.75 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา จนถึง 5.75 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกาต่อปี โดยในปี 2557 พบว่าคนอเมริกันประมาณ 40 ล้านคน พบว่า ข้อมูลสำคัญของตนได้ถูกขโมย และคนตกรก็ประมาณ 54 ล้านคน ก็ต้องเผชิญกับเหตุการณ์ในลักษณะเดียวกัน ไม่เพียงเท่านั้นยังมีหลายประเทศในเอเชีย อย่างเช่น เกาหลีและจีน ที่พลเมืองของตนรวมกันประมาณ 40 ล้านคนได้ประสบกับเหตุการณ์ข้อมูลส่วนบุคคลถูกขโมยจากช่องทางอินเทอร์เน็ต โดยในปีที่แล้วคาดว่าเหยื่อจากการโจรกรรมนั้นมีจำนวนสูงถึง 800 ล้านคนและมีมูลค่าความเสียหายสูงถึง 1.6 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา และคาดว่าจะมีแนวโน้มมากขึ้นทุกปี

จะเห็นได้ว่า ความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นมักจะเริ่มต้นมาจากการโจรกรรมอัตลักษณ์บุคคลนั่นเอง ซึ่งเป็นภัยคุกคามที่ได้เพิ่มระดับความรุนแรงและมีความซับซ้อนในการโจมตีมากขึ้น ความเสีย

หายที่เกิดจากภัยคุกคามนี้มีผลต่อทุกภาคส่วน เพราะบุคคลทุกคนย่อมเป็นเจ้าของข้อมูลบุคคลของตนเอง ซึ่งเป็นสิ่งที่กำหนดเอกลักษณ์หรือลักษณะของแต่ละบุคคลนั้นให้ถูกจำแนกแยกต่างหากจากบุคคลอื่น ๆ เพื่อระบุตัวตนของบุคคลแต่ละคนที่ไม่ซ้ำซ้อนกัน ผู้เป็นเจ้าของข้อมูลบุคคลของตนเองย่อมมีสิทธิที่จะนำอัตลักษณ์บุคคลเหล่านั้นมาเป็นเครื่องแสดงตน และนำไปใช้ในการประกอบธุรกรรมหรือกอนิติสัมพันธ์ต่าง ๆ ได้ โดยย่อมมีสิทธิหวงและกันไม่ให้ผู้อื่นนำไปใช้ประโยชน์โดยมิชอบและปราศจากการยินยอม อนุญาต ดังนั้น ข้อมูลอัตลักษณ์บุคคลจึงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งต่อปัจเจกบุคคลทุกคน จึงควรที่จะได้รับความรับรองและคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเหมาะสมเพียงพอ

ดังนั้น อัตลักษณ์บุคคลจึงเป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการที่จะปกป้องและป้องกันไม่ให้ผู้ใดมาขโมยเพื่อนำไปใช้ในทางที่ผิด

3. การโจรกรรมอัตลักษณ์บุคคลผ่านหนังสือเดินทาง

อัตลักษณ์เป็นเรื่องของลักษณะเฉพาะตัวส่วนบุคคลที่ใช้ระบุตัวตนของแต่ละคน ซึ่งใช้ในการติดต่อสื่อสาร หรือใช้ค้นหาตัวบุคคล หรือเป็นข้อมูลที่ใช้ร่วมกับข้อมูลอื่นเพื่อระบุตัวบุคคลนั่นเอง ซึ่งสิ่งที่สามารถระบุว่าเป็นอัตลักษณ์บุคคลที่บ่งบอกตัวตนนั้น ได้แก่ ชื่อ นามสกุล ที่อยู่ วันเกิด สถานที่เกิด ข้อมูลพันธุกรรม หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน หมายเลขประกันสังคม รหัสผ่าน หนังสือเดินทาง หมายเลขบัตรเครดิต ลายมือ ลายม่านตา และอื่น ๆ อีกมากมาย ซึ่งข้อมูลเหล่านี้สามารถนำมาใช้แยกแยะอัตลักษณ์เฉพาะตัวบุคคลได้ และยังมีประเทศ รัฐ หรือเมืองที่มีถิ่นฐานพำนักอยู่ อายุ เพศ เชื้อชาติ รวมไปถึงการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่

การงาน เหล่านี้ล้วนสามารถบ่งบอกได้ถึงข้อมูลอัตลักษณ์บุคคลเมื่อบุคคลผู้นั้นอาจไม่ประสงค์ออกนามในการกล่าวถึงในบางกรณี อัตลักษณ์บุคคลจึงเป็นข้อมูลที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งของอาชญากรเพื่อสามารถนำไปปลอมแปลงเป็นบุคคลอื่นเพื่อทำการก่ออาชญากรรมต่อไป

ในช่วงที่ผ่านมามักพบเห็นเหยื่อจากการถูกโจรกรรมอัตลักษณ์บุคคลเพิ่มขึ้น อาทิ การปลอมแปลงเพศบัตรของผู้อื่นเพื่อกระทำการสิ่งผิดกฎหมายหรือแก๊งผู้ฉ้อผ่านทางสังคมออนไลน์ต่าง ๆ หรือการเสนอขายสินค้าและบริการโดยปราศจากการยินยอม การปลอมแปลงหนังสือเดินทาง สิ่งเหล่านี้ล้วนเกิดขึ้นจากการถูกโจรกรรมข้อมูลส่วนตัวทั้งสิ้น การโจรกรรมอัตลักษณ์บุคคลส่วนใหญ่ทำไปเพื่อวัตถุประสงค์ในการก่ออาชญากรรมเกือบจะทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นการทำให้เพื่อหลอกให้โอนเงินหรือเปิดบัญชี การปลอมแปลงเพื่อหลบหนีความผิด การหลอกลวงเพื่อให้ผู้อื่นซื้อของ เป็นต้น

จากหลายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นพบว่า การบ่อนทำลายหรือการสร้างความหวาดวิตกให้เกิดขึ้นแก่บุคคลซึ่งส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาตินั้น ล้วนเริ่มต้นจากการโจรกรรมข้อมูลอัตลักษณ์บุคคลเป็นส่วนใหญ่ สิ่งที่เห็นได้ชัดเจนที่สุดก็คือ ข้อมูลส่วนตัวตั้งแต่ชื่อ นามสกุล รวมไปถึงเลขประจำตัวต่าง ๆ ซึ่งหนังสือเดินทางถือเป็นสิ่งหนึ่งที่บอกความเป็นอัตลักษณ์บุคคลของผู้นั้น และใช้กันทั่วโลกอย่างเป็นมาตรฐาน

3.1 ความหมายของหนังสือเดินทาง

จากการศึกษาความหมายของคำว่าหนังสือเดินทาง จากพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2547) ได้ให้ความหมายของหนังสือเดินทางไว้ว่าเป็นคำนาม หมายความว่าหนังสือสำคัญประจำตัว ซึ่งทางราชการของประเทศหนึ่งออกให้กับพลเมืองของประเทศนั้น

เพื่อให้ความคุ้มครองในการเดินทางไปในดินแดนต่างประเทศ ทางด้านกระทรวงการต่างประเทศ (กระทรวงการต่างประเทศ, 2559) ได้ให้ความหมายของหนังสือเดินทางไว้ คือ เอกสารสำคัญประจำตัวที่รัฐบาลประเทศหนึ่งออกให้แก่พลเมืองหรือคนชาติของตน เพื่อใช้แสดงตนในการเดินทางไปต่างประเทศ ในทางปฏิบัติประเทศเจ้าของหนังสือเดินทางจะร้องขอให้ประเทศอื่น ๆ ให้ความสะดวก ความปลอดภัย หรือให้ความช่วยเหลือความคุ้มครองทางกฎหมายขณะที่พลเมืองของตนอยู่ในประเทศนั้น ๆ หนังสือเดินทางต้องได้รับการประทับการตรวจลงตราหรือวีซ่าจากหน่วยงานของประเทศที่จะเดินทางไปเยือน เว้นแต่จะมีความตกลงยกเว้นการตรวจลงตราระหว่างประเทศ

ส่วนความหมายของหนังสือเดินทางตามมาตรา 1 (15) แห่งประมวลกฎหมายอาญาเกิดจากการประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่...) พ.ศ. ... (ความผิดเกี่ยวกับหนังสือเดินทาง) ของหน่วยงานผู้เกี่ยวข้องที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกานั้นได้มีการเสนอความเห็นและข้อสังเกตจากหน่วยงาน โดยคณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีมีประเด็นที่ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาว่า ควรกำหนดนิยาม “หนังสือเดินทาง” ให้ครอบคลุมถึงเอกสารที่รัฐบาลออกให้บุคคลที่ไม่มีสัญชาติตนเพื่อใช้แทนหนังสือเดินทางสำหรับคนต่างด้าวผู้ไม่มีสัญชาติตนเพื่อใช้แทนหนังสือเดินทาง เช่น หนังสือเดินทางบุคคลต่างด้าว (Travel document for Alien) หนังสือเดินทางฉุกเฉิน (Emergency Certificate) ฯลฯ ทั้งนี้ ควรให้สอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศ

3.2. การโจรกรรมอัตลักษณ์บุคคลโดยการปลอมแปลงหนังสือเดินทาง

โดยส่วนใหญ่แล้วในหลาย ๆ ประเทศมักจะใช้หนังสือเดินทางเป็นสิ่งประจำตัวแทนบัตรประชาชน มักจะพบได้ในหลาย ๆ ประเทศ อาทิ ออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกา โดยเฉพาะรัสเซียและประเทศเครือรัฐเอกราชที่ใช้หนังสือเดินทางเสมือนบัตรประจำตัวประชาชน เพื่อเป็นเอกสารระบุความเป็นตัวตนของบุคคลนั้น ๆ ตามกฎหมาย และใช้ทั่วไปไม่ใช่เพื่อการเดินทางเข้า-ออกประเทศแต่เพียงเท่านั้นดังนั้น หนังสือเดินทางจึงถือเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะในบางประเทศใช้หนังสือเดินทางเป็นหลัก อาจใช้แทนใบขับขี่ หรือบัตรประกันสังคมด้วย จึงเป็นเหมือนสิ่งที่บอกความเป็นตัวตนได้นั่นเอง แต่เมื่อหนังสือเดินทางเป็นสิ่งสำคัญ จึงทำให้อาชญากรทั้งหลายมีความต้องการเป็นอย่างมาก อีกนัยหนึ่งคือ หนังสือเดินทาง ย่อมหมายถึง สิ่งยืนยันตัวบุคคลที่เมื่อออกจากประเทศที่เป็นถิ่นพำนักถาวรของตนเอง เป็นพลเมืองของเมือง รัฐ หรือประเทศนั้น ไปยังประเทศอื่น เพื่อให้ได้รับความคุ้มครองตามสิทธิและเสรีภาพที่พึงจะได้ในการเป็นพลเมืองของประเทศที่ตนอยู่ หนังสือเดินทางจึงเป็นสิ่งที่อาชญากรต้องการมากที่สุดเพื่อสามารถนำไปใช้ปลอมแปลงเข้าประเทศอื่น ๆ ต่อไป ทั้งเพื่อก่ออาชญากรรม หลบหนี หรือแม้แต่การฟอกเงินที่ได้มาจากการกระทำผิด

การโจรกรรมอัตลักษณ์บุคคลโดยการปลอมแปลงหนังสือเดินทางจึงเป็นอาชญากรรมที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รวมไปถึงด้านเศรษฐกิจและด้านอื่น ๆ ด้วย เพราะส่วนใหญ่แล้วมักจะทำกันเป็นองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติเช่น เหตุการณ์การจับกุมผู้กระทำความผิดชาวอิหร่าน-ปากีสถานรวม 6 ราย ซึ่งเป็นเครือข่ายรายใหญ่ระดับโลกในการปลอมหนังสือเดินทางในนาม “ด็อกเตอร์” ที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งผู้ต้องหากลุ่มนี้เป็นที่ยอมรับในทวีป

ยุโรปในการปลอมหนังสือเดินทาง จะทำการปลอมแปลงขายทั่วโลกด้วยคุณภาพที่สูง หรือจากกรณีของเครื่องบินโดยสารโบอิง 777-200 ของสายการบินมาเลเซียแอร์ไลน์ เที่ยวบิน MH370 ขาดการติดต่อสูญหายไปจากเรดาร์ของหอบังคับการบินตั้งแต่ช่วงกลางดึกของวันที่ 8 มีนาคม 2557 หลังขึ้นจากสนามบินที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซียเพื่อไปยังกรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน พร้อมกับลูกเรือและผู้โดยสารรวม 239 ชีวิต พบว่ามีผู้โดยสาร 2 คน ได้ใช้หนังสือเดินทางปลอมในการเดินทาง เป็นต้น หรืออย่างในกรณีของ “แก๊งลูกหมู” ซึ่งเป็นขบวนการส่งคนจีนแผ่นดินใหญ่ไปยังประเทศที่สาม โดยจะทำการจัดหาหนังสือเดินทางของประเทศต่าง ๆ เช่น สิงคโปร์ ญี่ปุ่น ไทย ด้วยการซื้อหนังสือเดินทางเล่มจริง และถ้าหากเล่มไหนมีการตรวจลงตราแล้วราคาก็จะสูงขึ้นตามลำดับ แล้วนำมาทำการผ่าเล่ม โดยการเปลี่ยนรูปซึ่งใช้เวลา 2 - 3 วัน จากนั้นเมื่อเอกสารเรียบร้อยแล้วก็จะทำการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองบางคนเพื่อขอผ่านขั้นตอนการตรวจลงตรา โดยจะทำการทำกันเป็นขบวนการเพื่อส่งออกคนไปยังประเทศที่สาม การปลอมหนังสือเดินทางและการให้ความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจึงมักเป็นวิธีที่นิยมมากที่สุดในการส่งคนออกและการลักลอบหลบหนีเข้าเมือง

หนังสือเดินทางนั้นเป็นเอกสารสำคัญที่จะแสดงรายละเอียดของบุคคลที่จะเดินทางเข้าประเทศโดยจะระบุ ชื่อผู้เดินทาง ลายมือชื่อรูปถ่าย อายุ สัญชาติ ศาสนา อาชีพ และ เลขที่หนังสือเดินทาง เป็นต้น เปรียบเสมือนเครื่องมือที่ใช้แสดงอัตลักษณ์บุคคล ซึ่งนอกจากจะเก็บรายละเอียดส่วนบุคคลแล้วยังสามารถเก็บรายละเอียดทางกายภาพได้อีกด้วยในบางประเทศอย่างเช่น ประเทศอิสราเอล หนังสือเดินทางเก็บ

บันทึกรายละเอียดทางกายภาพ เช่น ความห่างระหว่างดวงตาทั้ง 2 ข้าง และโครงสร้างกระดูกเพื่อป้องกันการปลอมแปลงตัวตนอย่างละเอียด หรือ หนังสือเดินทางของประเทศแคนาดาจะเรืองแสงเวลาส่องกับหลอดไฟอัลตราไวโอเลต ส่วนรัฐบาลประเทศฟินแลนด์ทำรูปกว้างมุสในเล่มและหากกรีดหน้าหนังสือเดินทางด้วยความเร็วจะเหมือนสมุดการ์ตูนเคลื่อนไหวที่เด็ก ๆ สมัยก่อนชอบเล่นและจะเห็นดวงเดินเคลื่อนที่ได้ด้วย ในขณะที่หนังสือเดินทางของประเทศสหรัฐอเมริกาหน้าหนังสือเดินทางแต่ละหน้าจะบรรยายถึงประวัติศาสตร์และเรื่องราวการสร้างชาติ ดังนั้นหนังสือเดินทางแต่ละประเทศจึงมีเอกลักษณ์ของตนเองที่แตกต่างกันและยากแก่การปลอมแปลง

จากกรณีดังที่กล่าวมา พบว่า ประเทศไทยนั้นได้ขึ้นชื่อว่าเป็นทั้งแหล่งผลิตรายใหญ่เพื่อส่งออกเป็นทางผ่านสำหรับให้องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติเข้ามาปลอมแปลง และเป็นปลายทางที่รับแรงงานต่างด้าวหรือคนหลบหนีเข้าเมืองไม่ว่าจะเป็นในกรณีของการค้ามนุษย์ การจ้างแรงงาน หรืออื่นใดก็ตามด้วยหนังสือเดินทางปลอม โดยสาเหตุหลักของการปลอมแปลงหนังสือเดินทางส่วนใหญ่ก็เพื่อใช้ในการก่ออาชญากรรมข้ามชาติ เช่น การค้ามนุษย์ การขนส่งอาวุธ ยาเสพติด และใช้ในการหลบหนีเพื่อผ่านดินแดนไปยังประเทศโลกที่สาม แต่ถึงแม้จะยากต่อการปลอมแปลงแต่ก็ยังมีกลุ่มอาชญากรที่สามารถปลอมแปลงหนังสือเดินทางเพื่อจุดประสงค์ในการก่ออาชญากรรมและอื่น ๆ โดยมีวิธีการปลอมแปลง 3 รูปแบบ (Esteves, 2012) ดังนี้

1) การปลอมทั้งเล่ม หมายถึง การทำซ้ำดัดแปลงใหม่หมดทั้งเล่ม เป็นการทำเล่มหนังสือเดินทางขึ้นมาใหม่ ทั้งรูปภาพ ลายมือชื่อตลอดจนขั้นตอนการผลิต

2) การปลอมเฉพาะบางส่วน หรือการ

ผ่าเล่ม เป็นวิธีการที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก วิธีการ คือ จะเป็นการใช้หนังสือเดินทางจริงของผู้อื่นโดยเปลี่ยนภาพให้เป็นของลูกค้ำ และสอดแทรกกระดาษปลอมบางหน้า ทำให้รูปเล่มหนังสือเดินทางเหมือนจริง ซึ่งการปลอมลักษณะนี้ต้องมีการแสกนข้อมูลและใช้ทักษะในงานด้านศิลป์เพื่อทำการปลอมให้เหมือนจริง โดยหนังสือเดินทางที่จะนำมาปลอมแปลงได้นั้น จะได้มาจากการขโมยเล่มตัวจริง เมื่อได้มาแล้วจะทำการเปลี่ยนเฉพาะใบหน้าของเจ้าของหนังสือ โดยจะขายฉบับละ 10,000 บาท ขึ้นไป ซึ่งต่างจากการปลอมทั้งเล่มที่ขายในราคาหลักพันต่อเล่ม โดยเริ่มตั้งแต่ 3000 บาทขึ้นไป

3) การปลอมหน้าเหมือน โดยหนังสือเดินทางจะเป็นฉบับจริงทั้งเล่ม แต่ให้ผูครอบครองหรือลูกค้ำที่มีหน้าตาคล้ายคลึงกับบุคคลในภาพถ่ายหนังสือเดินทางนำไปใช้แทน ซึ่งราคาจะสูงกว่าอีก 2 วิธี ดังกล่าว โดยนักปลอมแปลงจะเลือกประเทศที่มีหนังสือเดินทางที่ยังไม่ได้มาตรฐาน หรือประเทศที่ไม่มีสถานทูตในประเทศไทย เพราะเห็นว่า การตรวจสอบจากเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองของประเทศไทยสามารถกระทำได้ยาก

ซึ่งแหล่งที่มาของหนังสือเดินทางที่จะใช้สำหรับการปลอมแปลงนั้น สามารถกระทำได้ในหลายช่องทาง อาทิ คนร้ายขโมยหนังสือเดินทางไปจริงโดยอาจจะกระทำการปล้น จี้ ชิงทรัพย์ เพื่อให้ได้มาแล้วนำไปปลอมแปลงหนังสือเดินทาง หรือเจ้าของหนังสือเดินทางนำไปขายให้กับผู้ผลิตหรือตัวแทนด้วยตนเอง แล้วไปแจ้งความว่าหายเพื่อขอทำใหม่ หรือ การขโมยหนังสือเดินทางจากการที่นักท่องเที่ยวจำเป็นต้องใช้หนังสือเดินทางเพื่อเป็นเอกสารสำคัญในการจองรถ จองโรงแรม ทำให้ต้องวางหนังสือเดินทางไว้เพื่อเป็นการรับประกันยังสถานที่ให้บริการเหล่านั้น เป็นต้น

เมื่อได้ทำการปลอมแปลงหนังสือเดินทางแล้วตามที่ถูกค้าต้องการ ก็จะทำให้การส่งสินค้าไปยังแหล่งค้าหรือลูกค้ำโดยอาจจะส่งผ่านตัวแทน หรืออาศัยคนลักลอบนำเข้าส่งออกประเทศไทยโดยไม่ผ่านช่องทางตรวจคนเข้าเมือง หรือใช้ช่องทางธรรมชาติ เช่น ภูเขา แม่น้ำ ทะเล เป็นต้น เพื่อส่งต่อไปยังปลายทาง ซึ่งตามพื้นที่ชายแดนมักจะตรวจพบเป็นจำนวนมาก จะเห็นได้จากหลาย ๆ ข่าวที่ปรากฏ อาทิ พื้นที่ชายแดนอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว พื้นที่ด่านแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ซึ่งพื้นที่บริเวณชายแดนเหล่านี้มักจะเป็นแหล่งผลิต หรือเป็นตัวแทนของแหล่งผลิตหนังสือเดินทางปลอมเพื่อไว้ขายสำหรับแรงงานต่างด้าวที่ต้องการเข้ามาทำงานในประเทศเป็นส่วนใหญ่ โดยมีการเก็บค่าบริการโดยเฉลี่ยตั้งแต่หลักร้อยจนถึงหลักหมื่น ขึ้นกับรูปแบบลักษณะของหนังสือเดินทางที่ต้องการ เพราะในบางครั้งใช้แค่เพียงหนังสือผ่านทาง ราคาจะถูกกว่าหนังสือเดินทางทั้งเล่ม

ปัจจุบันประเทศไทยได้มีการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการตรวจสอบหนังสือเดินทาง (Document Examination Center : DEC) (สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง, 2559) ซึ่งเปิดอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 25 มกราคม 2543 ณ ท่าอากาศยานกรุงเทพ (ดอนเมือง) โดยความร่วมมือของการท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย (บริษัทท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)) และสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง จากนั้นเมื่อมีการเปิดใช้สนามบินสุวรรณภูมิอย่างเป็นทางการ ศูนย์ปฏิบัติการตรวจสอบหนังสือเดินทางจึงได้ย้ายที่ทำการมายังท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ โดยกองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 2 ได้มอบหมายงานให้ศูนย์ปฏิบัติการตรวจหนังสือเดินทางขึ้นตรงกับกองกำกับการสืบสวนปราบปราม มีเครื่องตรวจสอบเอกสาร อุปกรณ์ และหนังสือเดินทางตัวอย่าง (Specimens) ของประเทศต่าง ๆ บางประเทศ

และบางรุ่น เพื่อใช้เปรียบเทียบในการตรวจสอบหนังสือเดินทางต้องสงสัย ซึ่งขณะนี้มียูในระบบแพ้มบัญชีเอกสารจำนวนทั้งสิ้น 104 ประเทศ

4. ผลกระทบต่อประเทศไทย

จากที่กล่าวมาข้างต้น พบว่า การโจรกรรมอัตลักษณ์บุคคลผ่านการใช้หนังสือเดินทางนั้น เป็นปัญหาใหญ่และสำคัญมากของประเทศในขณะนี้ เนื่องด้วยไทยมีการเปิดการค้าอย่างเสรีกับประเทศอื่น ๆ ทำให้การเข้าออกเป็นไปได้โดยง่าย ประกอบกับเป็นศูนย์กลางคมนาคมของภูมิภาค จึงทำให้ดึงดูดนักลงทุนและนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศเข้ามามากมายโดยมีการงดเว้นการขอการตรวจลงตราล่วงหน้าสำหรับบางประเทศตามข้อตกลงอาชญากรจึงใช้ช่องโหว่นี้ในการแฝงตัวเข้ามาเพื่อก่ออาชญากรรม ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ คือ การลักลอบหนีเข้าเมือง การยกเว้นการตรวจลงตราให้แก่บางประเทศโดยเฉพาะประเทศทางแถบยุโรป จึงทำให้มีทั้งนักท่องเที่ยวและนักลงทุนต่างเข้ามาในไทยอย่างล้นหลาม ประกอบกับเทคโนโลยีที่ทันสมัยและวิวัฒนาการทางด้านสารสนเทศที่ก้าวหน้า ทำให้รูปแบบและวิธีการในการปลอมแปลงหนังสือเดินทางมีมากมายและแนบเนียนกว่าสมัยก่อน ในขณะที่ประเทศไทยนั้นเครื่องมืออุปกรณ์ยังคงก้าวตามไม่ทันต่อปัจจุบัน การขาดทักษะและความเชี่ยวชาญของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการทำหน้าที่ตรวจสอบ จำนวนเจ้าหน้าที่ที่ไม่เพียงพอ ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกรักในหน้าที่ของตนเอง เพราะส่วนหนึ่งที่ทำให้การปลอมแปลงหนังสือเดินทางเป็นเรื่องธรรมดาของประเทศจนได้รับการขนานนามว่า ประเทศไทยเป็นสวรรค์ของการปลอมหนังสือเดินทางและเป็นสิ่งที่เราต้องยอมรับนั้น ก็มาจากการให้ความร่วมมือของเจ้าหน้าที่บางส่วนที่ทำการทุจริตนั่นเอง และการขาดการเชื่อมโยง

ข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน จึงทำให้ต่างคนต่างทำหน้าที่ของตนเอง เมื่อเกิดเป็นคดีความก็ต้องเป็นไปตามขั้นตอน ซึ่งในบางครั้งใช้เวลานานมากในกระบวนการยุติธรรมจนผู้ต้องหาเดินทางหลบหนีและไปก่ออาชญากรรมในอีกประเทศหนึ่งได้

การโจรกรรมเอกลักษณ์บุคคลจึงเป็นหนึ่งในอาชญากรรมที่เติบโตเร็วที่สุดในปัจจุบัน และสามารถเกิดขึ้นได้กับทุกคน โดยจำนวนคดีการโจรกรรมข้อมูลเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ส่วนหนึ่งเกิดจากการที่อินเทอร์เน็ตเน้นในเรื่องการเข้าถึงข้อมูลที่สะดวก ง่าย และรวดเร็ว และยังมีกรณีที่ผู้บริสุทธิ์ต้องถูกจำคุก เนื่องจากผู้ที่โจรกรรมอัตลักษณ์บุคคลไปนั้นได้ใช้ชื่อของบุคคลเจ้าของเดิมไปก่ออาชญากรรมหรือกระทำความผิดกฎหมาย และอีกสาเหตุที่ประเทศไทยตกเป็นเป้าหมายการปลอมหนังสือเดินทางของมาเฟียข้ามชาติก็เนื่องมาจากการเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญที่มีนักท่องเที่ยวต่างชาติจำนวนมาก ทำให้สามารถโจรกรรมทรัพย์สินและเอกสารของเหยื่อได้ง่าย โดยพนักงานโรงแรม มัคคุเทศก์ และหญิงบริการต่าง ๆ กระทำโดยการโจรกรรมทรัพย์สินและเอกสารของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะการตรวจสอบการเดินทางซึ่งเป็นเป้าหมายของการโจรกรรม ซึ่งกลุ่มมาเฟียข้ามชาติมีความชำนาญในการปลอมแปลงเอกสารบุคคลเพื่อใช้ขึ้นเงินเช็คเดินทางที่ถูกโจรกรรมมา บัตรเครดิตก็เป็นอีกหนึ่งสิ่งที่ใช้ในการเดินทางแทนเงินสด กลุ่มมาเฟียข้ามชาติจึงใช้ความเชี่ยวชาญในการปลอมแปลงหนังสือเดินทางและเอกสารต่าง ๆ ตามที่ลูกค้าต้องการ จากการนำหนังสือเดินทาง ใบขับขี่ และบัตรประชาชน จากต่างประเทศเข้ามาปลอมแปลงและขายให้กับผู้ที่ต้องการ ซึ่งรวมถึงองค์กรอาชญากรข้ามชาติที่ส่วนใหญ่เป็นคนเอเชียใต้และตะวันออกกลาง

เนื่องจากประเทศไทยมีการพัฒนาทางด้านสังคมและเศรษฐกิจอยู่ตลอดเวลาเป็นพลวัตเช่นเดียวกันกับประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย ซึ่งมีบทบาทระหว่างกัน อีกทั้ง ไทยไม่มีข้อจำกัดในเรื่องเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา และวัฒนธรรม จึงทำให้เกิดผลกระทบอย่างมากมายต่อประเทศในหลายด้าน อาทิ ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ทำให้เกิดระบบผูกขาดในทางเศรษฐกิจ เพราะการมีข้อมูลส่วนบุคคลย่อมกระทบถึงการทำงานของทุกฝ่าย ข้อมูลเหล่านี้เป็นข้อมูลพื้นฐานที่ทุกสำนักงาน ทุกบริษัทต้องมี เมื่อถูกโจรกรรมไปแล้วย่อมทำให้ไม่เกิดความปลอดภัยในชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลสถานะทางการเงิน เครดิตบูโร เป็นสิ่งที่สามารถส่งผลถึงสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันได้ จะเห็นได้จากการเมื่อมีการปลอมแปลงหนังสือเดินทางนั้น จะยังไม่ส่งผลในตอนแรกที่ขโมยเหมือนกับอาชญากรรมทั่วไป แต่จะเป็นผลกระทบที่ส่งผลขยายวงกว้างซึ่งอาจไม่เกี่ยวกับเฉพาะบุคคล เช่น นักท่องเที่ยวถูกขโมยหนังสือเดินทาง อาจเห็นว่าเป็นเรื่องปกติทั่วไป แต่นั่นคือการส่งผลให้ภาพลักษณ์ของประเทศขาดความน่าเชื่อถือ เพราะไม่มีการดูแลด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว หรือในกรณีการเกิดเหตุระเบิดที่สี่แยกราชประสงค์ จะเห็นได้ว่า เกิดจากกลุ่มผู้ไม่หวังดีทำการปลอมหนังสือเดินทางเข้ามาในประเทศไทยเพื่อก่อเหตุ หลังจากเกิดเหตุทำให้ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ นักท่องเที่ยวลดลง การค้าขายชะลอตัวเป็นอย่างมาก และทำให้รัฐต้องจัดสรรงบประมาณสำหรับการป้องกันปราบปราม ทำให้รัฐต้องสิ้นเปลืองเงินรายได้ในด้านการจัดการและการป้องกันประเทศ รวมถึงนักลงทุนต่างชาติเกิดความลังเลในการเข้ามาลงทุนในประเทศไทย ทำให้ส่งผลกระทบต่อกิจการโดยเฉพาะ SMEs ทำให้ขาดทุนและปิดตัวไปในที่สุดเป็นจำนวนมาก

ผลกระทบอีกด้านหนึ่งที่ค่อนข้างรุนแรงก็

คือ ด้านความมั่นคงของประเทศ เพราะข้อมูลถือเป็นสิ่งสำคัญของทุกประเทศ เมื่อเกิดเหตุการณ์โจรกรรมข้อมูลจึงทำให้ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาและความมั่นคงของชาติในการที่จะป้องกันประเทศ เพราะข้อมูลอัตลักษณ์บุคคลของประเทศนั้นก็คือข้อมูลของประชาชนทั่วไป ข้อมูลหน่วยงานราชการ และส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงข้อมูลของทางสถาบันการเงิน สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ทำให้ทราบว่าเป็นประเทศนั้นจะมีการพัฒนาประเทศไปในแนวทางใด มีอาวุธสรรพกำลังต่าง ๆ ความสามารถทางการทหารเป็นอย่างไร รวมไปถึงข้อมูลการเงินการธนาคาร เมื่ออาชญากรได้สิ่งเหล่านี้ไปจะนำไปตัดแปลงและส่งต่อ หรือทำการปลอมแปลงเอกสารรวมไปถึงหนังสือเดินทางเพื่อเข้ามาหาประโยชน์ในประเทศได้ จึงเป็นเหตุให้เกิดความไม่สงบภายในประเทศและเกิดการแทรกแซงจากต่างประเทศได้

5. สรุปผลและข้อเสนอแนะ

การโจรกรรมมักจะเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิธีการและรูปแบบในการโจรกรรมต่าง ๆ อยู่เสมอ เพราะวิธีการและรูปแบบเดิม ๆ อาจใช้ไม่ได้ เนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและการเข้มงวดขึ้นของทางภาครัฐ ดังนั้น ภาครัฐจึงจำเป็นต้องก้าวทันเทคโนโลยีและปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เพราะเทคนิคบางอย่างนั้น อาชญากรมักจะล้ำสมัยเกินกว่าที่ผู้เกี่ยวข้องจะป้องกันได้ จึงควรทำงานในเชิงรุกมากกว่าเชิงรับเพื่อให้รู้เท่าทันเทคนิคและวิธีการ ตลอดจนตัวอาชญากร เพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความชำนาญทั้งในด้านทักษะและความสามารถของผู้ปฏิบัติงาน รวมถึงการศึกษา ทบทวน และปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ทันสมัยต่อเหตุการณ์ทั้งในปัจจุบันและมีการคาดการณ์ไปถึงอนาคต

การจัดฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะของเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนสำคัญ เพราะในบางครั้งในการดำเนินคดี พยานหลักฐานหรือวัตถุพยานที่ใช้ในการพิสูจน์หลักฐานนั้นไม่มีความน่าเชื่อถือ เนื่องจากการขาดการครอบครองวัตถุพยานตามหลักสากล ซึ่งเป็นการพิสูจน์ความเชื่อมโยงของพยานหลักฐานกับการกระทำความผิด ดังนั้น การฝึกอบรมจึงเป็นอีกทางหนึ่ง รวมถึงการมีระเบียบข้อบังคับที่ชัดเจนในการบันทึกหลักฐานตามลำดับเวลา เพื่อแสดงถึงรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนและพิสูจน์การเชื่อมโยงหลักฐานดังกล่าวกับการกระทำความผิดนั้น ๆ เพราะถ้าหากขาดการต่อเนื่องของการครอบครองวัตถุพยานเมื่อเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมในชั้นศาล พยานหลักฐานย่อมไม่เป็นที่น่าเชื่อถือในชั้นศาลนั่นเอง

รวมไปถึงการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่รวดเร็วและล้ำสมัยกว่าประเทศไทย และทำการเปิดเครือข่ายกับต่างประเทศให้ได้มากที่สุดเพื่อสร้างความร่วมมือทั้งทางยุโรป สหรัฐอเมริกา รวมถึงเอเชียด้วยเช่นกัน เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้และการทำงานระหว่างกัน รวมถึงการสร้างเครือข่ายพันธมิตรในการประสานงานให้ความช่วยเหลือ

โดยสร้างความร่วมมือกันทั้งภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคเอกชน อย่างเป็นระบบ เพื่อช่วยให้การรวบรวมพยานหลักฐาน ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่ยุ่งยากซับซ้อนให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพรวดเร็ว และเข้าถึงข้อมูลได้โดยง่าย

ดังนั้น การปลอมแปลงหนังสือเดินทางจึงเป็นภัยคุกคามที่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทย ในหลายด้านที่ส่งผลกระทบต่อคนไทยในหลายด้านที่ส่งผลกระทบต่อคนไทยในชาติและคนชาติเดียวกันที่อยู่ในต่างประเทศอย่างแน่นอน และบั่นทอนความเข้มแข็งของสถาบันทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม รวมถึงลดระดับความน่าเชื่อถือของรัฐในการรักษาความสงบเรียบร้อย และคุ้มครองประชาชนภายในรัฐจนอาจส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศ เพราะอาจถูกแทรกแซงได้โดยง่าย รวมถึงการบังคับใช้กฎหมายไม่สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ อาชญากรมักจะมียุทธศาสตร์เพื่อว่าจ้างมืออาชีพในการร่วมกระทำความผิดเพื่อแลกกับการลดขั้นตอนการตรวจสอบหรือการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด จึงทำให้เกิดการขยายตัวอย่างรวดเร็วของอาชญากรรมนี้และแพร่หลายไปยังทุกส่วนของโลกยากที่จะแก้ไขหรือทำให้หมดไปได้

บรรณานุกรม

- ราชบัณฑิตยสภา, สารานุกรมราชบัณฑิตยสภา พิมพ์ครั้งที่ 4 แก้ไขเพิ่มเติม (กรุงเทพมหานคร 2547), น 257.
- สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง, การตรวจสอบหนังสือเดินทางปลอม, ศูนย์ปฏิบัติการตรวจสอบหนังสือเดินทาง (Document Examination Center : DEC) [ออนไลน์], 1 ธันวาคม 2559, แหล่งที่มา <http://www.imm2crime.org/15375317/ศูนย์ปฏิบัติการตรวจสอบหนังสือเดินทาง>.
- สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง, ความผิดเกี่ยวกับหนังสือเดินทาง [ออนไลน์], 1 ธันวาคม 2559, แหล่งที่มา <http://www.imm2crime.org/15375318/ความผิดเกี่ยวกับหนังสือเดินทาง> อภิญา เพื่อพิสูจน์ (2546). อัตลักษณ์: การทบทวนทฤษฎีและกรอบแนวคิด. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการสภาวิจัย แห่งชาติ สาขาสังคมวิทยา.
- สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง, ศูนย์ปฏิบัติการตรวจสอบหนังสือเดินทาง (Document Examination Center : DEC) [ออนไลน์], 1 ธันวาคม 2559. แหล่งที่มา <http://www.imm2crime.org/15375317/ศูนย์ปฏิบัติการตรวจสอบหนังสือเดินทาง>.
- Helena Esteves, Introduction to Fraudulent Methods used in Travel, Identity and Visa Documents} ICAO Regional Seminar on MRTDs, Biometrics and Border Security, 2012.
- Net Losses: Estimating the Global Cost of Cybercrime, June 2014, McAfee.
- Smith, G. (2006). Erving Goffman. New York: Routledge.
- Using Insurance to Mitigate Cybercrime Risk: Challenges and recommendations for insurers, 2012, Capgemini.